

Franckesche Stiftungen zu Halle

Centrum securitatis To gest, Swetlé wymalowánj, gak w samém gediném Bohu, a pokorném se gemu na wssecku ge' wuli oddánj a poddánj wssecka dokonalá ...

Comenius, Johann Amos

[Verlagsort nicht ermittelbar], 1632 [i.e. 1633]

Kap. X.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:hbz:ha33-1-228795](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:ha33-1-228795)

leč Školek o pustě. 119

O přestastná zráto, když člověk tak
wsecký Tworn y sám sebe ztratí, a-
by Boha našel! Tak zagiště kdo se
ztratí, tomu se wsecka zemnitní báž-
livost a fřesněkowé ztratí: Nigbrž
ten se Dáblům y wsem tworům
i oči stratí, Bohu pak a Angelům
geho w očích, w rukau, w srdci, bude;
Bohu gfa kochání, Angelum potě-
šení, Dáblům hrůza, Tworům
wseckněm zážrat: sám w sobě o ni-
čem, než o sladkostech Naděge t Bo-
hu, newěda.

Rap: X. O Vše potěšených
Žitých z plného Bohu se
odemzdání plynauých.

Rozwážillibš kdo ona Boží
slova dobře: Požehna-
ný ten Muž kterýž dauffá
w Hospodina, a gehož Naděge
gest Hospodin: Nebo podobný
bude stromu sstípenému při wo-
dách,

120 Vžitkové z odewzdání
dách, kterýž nezví o horku, ale ze-
lená se wždycky a Dwoce nese

Resigno- (Ber: 17. 7. 8.) porozumí se Báh
roan: a Bo-
hu odewzda
ní lidé.

člověka sobě odewzdaného, na de-
tsecko což w Swětě gmenováno
býti můž, za blahoslaweného mysla
stige: poněwadž takowý o jádném
wíc nesešší zwědku nemá, na pro-
ti tomu pak wseligatým porěše-
ním gedno za druhým se roz zelená
watt, zde y wěčné. A takť gest: Ne
bo takowý Boha gíř za ochránce,
Strašce, Přitele, a Díce magice,

Předně, polog magi s Bohem/
1 polog magi
s Bohem. (Kim: 5. 1.) tím gířti gsauce rošed
chých swých, že gim Báh pro Kry-
sta milostiw gest, a gích ani wěčné
zatrátiti nemijní ani zde nic nepcho-
dlného gim ne obměštili. Od kudy
nemohau než porěšené w Bohu
mysli býti, a říkati: Abba milý
Díče (Kim: 8 15)

Zatím každý ten kdo od Boha
2 Wniati
gířti y moc
Swěta a ži-
vlí, gest: tak se gemu jádný nepřitel,
jádný

žádný Satan, žádná nešťastná pří-
hoda vstřediti, ani ho dosáhnouti ne-
mohau, proto že na vysoko vyzdví-
žen gest, a na spáse bezpečnosti sedí.
Vskazují to příkladové, jakož Egr-
twe veřejně: kteráž ačkoli gest ga-
to mdlá lodička, na vstředlém moři
nebezpečně (dle lidského sandu) se
plaví, však jí až posavád žádný
pomstávajících proti ní Kacířů a
Tyranů autokorové, ani nezatapili,
ani nepohřbíli, ani nepřetvářili, v
středě brž co na ní kdy dorážej, rožrá-
li se, a ona plyne předce: Tak
Příkladové osobní Smarckých Bo-
žích, a nichž na některé přede rozličný
sturmové gdauc, stazny gich dle
wůle své nemohau. Příčina to-
gest, že Bůh to což se genu odem-
dá, zatvoreně v ruce své chová, ga-
to klénor svůj: nžbrž jako žitiedl-
nice své sobě šetří. Nesmělby to
ho mluvití člověk kdyby Bůh ne-
mluvil, že každý pobožný gest, ga-
to Klénor Boží, a Žitiedlnice
dla geho, Ale takt přede potěšeně
L. mluví

122 Vítkově z odevzdání
mluví věčného milování hodný
stomník náš (Agge: 2. 24. Zach:
2. 8.) Protož gal sobě člověk kléno-
tů svých bráti, a sčt svých laupati,
nerád dá: tak Hospodin dochtati se
Swatých svých. (Zalm: 105. 15.)
Zimhle to gest, že se gich ani modá
Potop, ani oheň Sodom, ani E-
zauchoma mraždlnost, ani Farao-
nám Meč a Moke, ani Saulovi
Spechové, ani Gezabeliny po-
hrůžky, ani Nabuchodonozerova
pec, ani Darnovsch Ewá vsta, ani
Domichánů oleg rč. přes wálí
geho nie nechyt.

3
Gfau dobro
mystný wšoh
w Bohu.

¶ Odtud gde bezpečnost a do-
bromyslnost, kicrč w Bohu po-
žijwá srdce gegich, že nie kdo s ni-
mi neb proti nim gest, nedbagi-
gisti gsauce, že kdož Boha při so-
bě magi, ani Swěe, ani Pětko proti
nim ne odelá. Oni jagistě poně-
wadž w Bohu srdcem přebřwagi,
tam přebřwagi fdes jádná starost a
straš nemáje: proto že jim wšemo
haucnost

haucnost a Milosrdenstwj Boss
 před očima wjdnech skogi, ušbrš
 oni sami v proskled toho skogi. Tam
 pat ldo pfigde, tomu do toho málo,
 to se w swěť a s Swětem dělá.
 A byt y okolo něho a s nsm dělal
 ldo chěl co chěl, nic se jim nemá-
 se, nic nedbá. A tim sebě toho do
 wodi každy cele Bohu oddaný člo-
 věk, se ldyž se wsečeken swěť bauli/
 on má Pokog: ldyž se wstiečni gini
 staragi, ffresugi, namáhagi, stuni,
 On od počiwá: Gini se vhybugi, wř-
 lagi, strbši hledagi, On w stinnu Bo-
 žim risse sebi: gini se lelagi, děš, stra-
 ši; On wisse^e dobrého čeká: gini se
 wilelagi, lácegi, hynau, On jmůžile
 skogi, a slyš se: gini se rmanij, restni,
 pláči, On wesel plěsse a zpjwá: gini
 nařstagi, repec, alokeči, slnau se we
 swet, Bohu se rauhagi; On Pána
 Boha chwálí, a ja ně se modli: gini
 hladem, žiati a nahoran swadnau a
 chřadnau, On spřostí poliwá: gini
 skogi obnařeni, odenřad k nim ne-
 test a žalost mále; On wálol sebe
 nedobytan hrabdu, a ne přemože-

124 Vžitkové z odemzdání
ných jástupců jástupů, má. Blaze
přebíže takovému člověku, nad
něž nic šťastnějšího Svět nemá.
A tothle vřeclo jen na tom záleží,
vygiti srdcem i Světa, a ze vřech
ctvorů, y i samého sebe, a pohřžiti se
vhlubinu dobročinnosti Boží.

4
Bezpečně se
na morani-
ny Světa
dívá.

Čtvrtý Vitek gest, že se takový
bezpečně a s lhbostí na rozličné
spletky Světa, a při tom shony
a rvačky Dáblů, a vřudy strže
to proměňuje se Boží saudy
dívá. Svět jágistě vřdy gest
plný nepokojů a táhaní rozličných,
často se gední Dáblom s druhými
(t: bezbožnj vespolet) stibagi, honis
derau, perau. Bůh pak řízením
svým vřdy mezn to vřacuge,
gedny strže druhé porirá, někdy y sa
my žitoly proti nesmyslným vřbrog
obláčege, a vřonáwage saudy své.
Co tu Bohu odemzdání člověk?
Gakoby tu nic k němu nepřináleželo
(gakož nepřináležejí) tak o to po-
log má: právě gako na onen čas
Diogenes stilojoff, kterýž na Rypstě

se Bohu plynancy 125

Artenfem a sudu swého rozhledage,
s libosti se na starosilná janeráž,
dněni prodawagich, kupngich,
saudich se, a ginať marně samě.
stnangich lidí, dšwal, a gim smál.

Dwissef tedy řdo w Centrum srdce
Božího sedj, bezpečně se s Dawidě,
y řdny je Swěť podtrach, a horn
wadagi do profiteb Mote, dšwá:

(Zalm. 46.) proto že se na ničem gik
w Nebi ani na Zemi nezakládá,
než na Bohu samém (Zalm. 73. 25)

A negen řdny se pti ginch sando-
wě Boží konagi, nic se neleká, ale
ani řdny samého gik dosahowati se
řdagi. Skysse nowiny žlě, ne

bogi se, di Zalm, proto že stále ge
řdce ge° w Bohu, (Zalm. 112. 7.)

A byť ge y strach obličowal, (gatož
neglan mždyctw železni) dauffagi
wšat w Hospodina (Zal. 56. 4.) W
Satana proti sobě mžděl, mžděl
wšat že on nic nemůž, leč co Bůh
dopustil: a dopustil co, že gemu y
hned pti tom, potud sahati má neb
nemě, wpměruge. (Job. 1. a 2.) tak

211.

řdny se na
ně tamy co
koti wati, ne
te kagi se.

Je proti každému strachu, hned to so
 bě poréšeni a poréšitele magi. Co
 dbá Mojžiš je se proti němu Dá-
 ran, Abiron, Chóre. s ginhmi buřiči
 patrhugi, řdň ho před nimi Oblat
 Hospodina to státnu svém zastírá?
 (4 Moa: 16. 42) Co dbá Dawid
 je ho Saul a náhonči aeho hleda-
 gi, řdň se on v Boha střáma? (Zal
 143. Medbá ani je ho vlastni geho
 kamenowati chrégl, synen gsa w Bo-
 hu svém (1. Král. 30. 6) Co dbá
 Eliáš, je wůkol něho oheň plávo la-
 gich, a wter podmracegich horn, a
 rozrážegich státh, řfči, řdň on to ge-
 stní své s Bohem sedí? (3. Král.
 19.) Co dbá Lot, je bezbožnicy So-
 domstij na něq se dobřwagice, dwe-
 ti hledagi, řdň on v sebe Angeln, Bo-
 hi leg hny máš Ben: 19.) Co dbá
 Elizeus je ho Enřstij obřlčugai, gřt
 gsa je newidčedlných Moast nice
 po geho straně gřt? (4. Král: 6. 15.)
 Co dbá Eydraš, co ho na cestě pot-
 řati máš, je Bořim cestami pūgde,
 a Nebesřau Čofog mřt bude, wěda.
 (1. Eydra: 8. 22. Co dbá Noe, je se po

torá woli, je v Boha lástku má, gisl
 81a? (1 Mog 6.) Co dba Pamel je s
 ním lodj tone, je ne rtone mřda? Ne
 bo mu to zgewil Bůh (Stut:27.)
 Něčeho tedy nebogi se Bohu odda
 ný čloněl, fremě Boha, a pokléstý
 ně, jaké. Nebo tu rozumí, že by Pan
 Bůh s meilau nedaleko byl. Ene
 cokoli Bůh a huěwání Boha není,
 to sobě mřecto za nic pokládá. (Wis
 3alm. 118. 6. a 27. 3. Ene:34.13)
 Ssestě trpili předce co odporne:
 ho, trpí rád a s libostí, proto je
 wí, je to Dicomská ruřa, pro Di-
 cowski také cýl. (buď je on genu
 rozumj neb nerozumj) čini. Nebo
 dobře gest muři tomu (dř Ger:
 Pláč: 3. 28.) kterš trpělivě se má,
 to tom coř na něj wřlořil Bůh.
 Proto je co koli čini Bůh, pro do-
 bré wywolentěch swých čini, gegichř
 swatění tiřčeným swřsobem naro-
 mähati wři. Protoř oswíceně se
 dce neměně Boha řonř odporneř.
 wí přibuge, neř gako řonř řeřře.

6
 Trpí rád a
 přitom Boh
 ha chwáha.

228 **Witowě; o derozbanj**

njm krmj, miluge a chwálj. A
tak byla přična že Dawid řekl; D-
něměl sem Hospodine, proto že s
to učinil (Zalm. 39. 10.) A Tob
nadio wšě nepřátelům a Dáblu
w moc dán gsa, Boha chwálil.

To gest což Apostol praví: chlubi-
me se s sanženjm, wědauce že s san-
ženj Trpělivost působí, a trpělivost
s kussenj; kussenj pak Mladěgi, a Ma-
děget nezahabuge. Rim: 5. 3.

7
Díw se. Wo-
si gessě mje-
nosti a lid.
že netrpěli-
wosti.

Něbrj (sedmē) díw se takowě
Člowěk, že Bůh na něj p na gi-
ně tak málo dopaustej, že tak na
malíčko trwá w hněwě swém; a
s wečera pozdrže pláče, s gitra hne-
že se nawrach weselě prospěwowa-
ni; Zalm. 30.) Díw se že Bůh tak
dobrě gest, že wšicknj do konce ne-
hyneme, (Pláč. 3. 22.) pro nára-
mně hřichy: pro něj zná že w žne-
ty bity sme bodněgši, než negatěho
porěšowánj. A protož ani sobě ni
edá hrubě nestyďá, ani na Boha ne-
repece, ale Boha wždycky ospraved-
ňuje, a sebe s ginstmí winnj (Zal-

51. 6. Dan: 9. 7.) Naproti
tomu pak je gínj na Bohu tat má
lo sněsti mohau, a proti němu rep-
ch, se díroj.

8
Nepadaj
škodlivě.

Šfne, bpe y flesi w ntčem, neby
wá takowých lidj pád škodlivý:
Proto je Hospodin pokládá Kufu
švan, aby tčce nepadli: a pakliby
padli, aby zase wstáli mohli. Příklad
máme na Swarých mnohé,
Kterak padali a wstávali zase: pro
to je ge podpírala pravice Boží,
na niž spoléhali. A příklady má
me na bezbožných, je padali a ne
wstávali: proto je kdo pozdmihnutí
nebyl. Padl Kain, padl Saul,
padl Achab, padl Gidáš, a nerostal
žádný: padli podobnými hříchy bra
tři Jozeffovi, Dawid, Manasses.
Petr. 2. a wstali zas: Proto je kdo
w Bohu škog, byl y pokusněním ja
chwácen byl, wyvrácen wstát neby
wá. D gat to vše weliké proti
málobě naši potěšení! Kterýž křby
chom sami sebau, a ne Boží moc
stáli, tishčrác bychom se wyvrátili.
Což geš což potěšení Křstus tell.

130 Vžitekowé z odewzdání
je to poručení mysl od Duce svěho
aby což koli genu od Duce dáno nie
nešťatil, a že genu Duce geho žád
ný newytrhne z ruky geho. (Jan.
6. 39. a 10. 28.)

9
Wmřagi
wesele.

Napokedy, vžitek tento slawný
gest, že kdež člověku tělesnému
smrti strážlivá gě, tento gi wždy
cký horowě, pokogně, radoštně četá:
a vmřiti kdekoli, kdykoli, gakkoli
smi; wěda že ge^o gat w žiwotu tak w
smrti Krystus wstě gě, (Jilip: 1. 21.)
proto že žiw gsa y vmirage, Páně
gest. (Rim. 14. 7.) A že ho gat ži-
wor tak ani smrt, gat přitomně tak
ani budaučy wěcy, neodlauči od lá-
stky Boží, kteráž gest w Krystu Je-
žisti Pánu našsem. (Rim. 8. 38.)
Gedna se gim tedy wěc idá, buď ži-
wu běti, láželi Pán; buď vmřiti, ja
woláti Pán: ba nadro (což w Smrti
ě neshchaně) raděgi oblibugi a tau-
ži rožiti z řela, a přigiti ku Pánu,
(1. Kor. 5. 2.) Tak že kdykoli přig-
gde Smrt, žádany gest host, aniž gi
lať giněho drži, ne; ja pokogně Boh

se Bohu plynaučy 131

dá s Swětem tím se rozjehnáni,
a do věčné, pomjž táužili, radosti
w kročení.

A tak tedy (gesteč dím) šťastnj a
přestěšťnj sau lidé, kterjž wymo-
tagje se z motanin y swěta, y wła-
stnjho srdce, w Tenurum Milose-
denstwj Božjho wěrau a dauffá
tjm se vsadili. Nebo sedj tu od
tudj gich žádnj wicher wyvráttiti,
žádná nástraha wywábiti, žádná po-
hrážka wystráttiti, žádná libost wy-
lauditi nemáje: Ne brjž kdež gich žád-
nj strach, žádná smrt dosáhnauti,
žádnj Satan dokročiti nemáje.
Blaze jim. 28.

Cap: XI. Gaf a čim Roz-
um Odewzdanosti brani, a gaf
se mu to smítati má.

Nořešene gsau ty wěcy nad
míru: a wšak rozum náš (do-
tud ho prawda wěcy té plně nepře-
swědčí.)